

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА
ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISES

УДК 657.1.011.56

doi: <https://doi.org/10.15330/apred.1.21.416-423>

Бабій В.Т.

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА**

Карпатський (Прикарпатський) національний
університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
тел.: (0342) 55-32-32,
e-mail: volodymyr.babii.23@pnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-9613-4955>

Анотація. Стаття присвячена дослідженню сутності витрат як економічної категорії, що має вирішальне значення для ефективного функціонування підприємства. Витрати є основним елементом управлінської системи, надаючи необхідну інформацію для прийняття рішень, які впливають на фінансові результати та стабільність підприємства. Окрім того, належна організація обліку витрат забезпечує прозорість фінансових потоків і сприяє зниженню витрат, що, в свою чергу, підвищує загальну ефективність діяльності підприємства.

Метою статті є всебічне дослідження сутності витрат як економічної категорії, аналіз підходів до їх трактування в науковій літературі та нормативно-правових актах, а також обґрунтування ефективної організації обліку витрат операційної діяльності підприємства як складової управлінської системи. Для досягнення мети статті використано сукупність наукових методів дослідження. Зокрема, застосовано метод аналізу для вивчення категорії «витрати», порівняльний метод для зіставлення підходів до визначення витрат у нормативних джерелах і наукових працях, логічний метод для обґрунтування структури системи обліку витрат, а також системний підхід для комплексного розгляду організації обліку витрат з метою підвищення ефективності управління підприємством.

Науковою новизною статті є систематизація підходів до визначення сутності витрат як економічної категорії, зокрема їх аналіз у контексті чинного законодавства та наукових поглядів. В роботі запропоновано уточнення поняття витрат через порівняння різних підходів, що дозволяє глибше зрозуміти їх вплив на результати діяльності підприємства. Особлива увага приділена організації обліку витрат операційної діяльності, що включає розробку класифікації витрат, вибір методів їх оцінки та формування облікової політики. Крім того, в статті акцентується на інтеграції облікової системи з іншими інформаційними підсистемами підприємства, що забезпечує комплексний підхід до управління витратами та підвищення аналітичної гнучкості в управлінні фінансовими потоками.

Результати дослідження підтверджують важливість раціональної організації обліку витрат операційної діяльності для забезпечення фінансової стабільності підприємства. Розробка чіткої системи обліку дозволяють знижувати витрати та підвищувати економічні вигоди підприємства.

Ключові слова: операційні витрати, організація обліку, управлінські рішення, облікова політика, операційна діяльність.

THEORETICAL ASPECTS OF ORGANIZING THE ACCOUNTING OF OPERATING EXPENSES OF AN ENTERPRISE

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76010, Ukraine,
tel.: (0342) 55-32-32,
e-mail: volodymyr.babii.23@pnu.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-9613-4955>

Abstract. The article is devoted to the study of the essence of expenses as an economic category that plays a crucial role in the effective functioning of an enterprise. Expenses represent a fundamental element of the management system, providing essential information for decision-making processes that impact the financial outcomes and stability of the enterprise. Furthermore, proper organization of expense accounting ensures transparency of financial flows and contributes to cost reduction, thereby enhancing the overall efficiency of the enterprise's operations.

The aim of the article is to conduct a comprehensive analysis of the essence of expenses as an economic category, examine the approaches to their interpretation in academic literature and legal regulations, and justify the effective organization of accounting for operating expenses as a key component of the enterprise's management system. To achieve this objective, a set of scientific research methods was employed. In particular, the analysis method was used to study the category of «expenses», the comparative method – to contrast definitions found in legal documents and academic works, the logical method – to justify the structure of the expense accounting system, and the systems approach – to comprehensively examine the organization of expense accounting in the context of enhancing enterprise management efficiency.

The scientific novelty of the article lies in the systematization of approaches to defining the essence of expenses as an economic category, particularly through the analysis of current legislation and scholarly perspectives. The paper offers a clarified definition of expenses based on a comparative analysis of various approaches, which enables a deeper understanding of their impact on enterprise performance. Special attention is given to the organization of accounting for operating expenses, which includes the development of expense classification, the choice of valuation methods, and the formation of accounting policies. Additionally, the article emphasizes the importance of integrating the accounting system with other enterprise information subsystems, ensuring a comprehensive approach to expense management and enhancing analytical flexibility in managing financial flows.

The research results confirm the importance of a rational organization of operating expense accounting in ensuring the financial stability of an enterprise. The development of a clear accounting system contributes to cost reduction and increases the economic benefits of the enterprise.

Keywords: operating expenses, accounting organization, managerial decisions, accounting policy, operating activities.

Вступ. У сучасних умовах господарювання ефективне управління витратами операційної діяльності є одним із ключових чинників забезпечення конкурентоспроможності та фінансової стабільності підприємства. Раціональна організація обліку витрат дає змогу не лише своєчасно отримувати достовірну інформацію про витрати, а й здійснювати аналіз ефективності використання ресурсів, приймати обґрунтовані управлінські рішення, планувати діяльність і прогнозувати результати.

Витрати операційної діяльності охоплюють широкий спектр економічних процесів, пов'язаних із основною діяльністю підприємства. Саме тому виникає потреба в теоретичному обґрунтуванні підходів до організації їх відображення в обліку.

Теоретичні засади обліку витрат створюють фундамент для побудови ефективної системи управлінського та фінансового обліку, що відповідає вимогам законодавства, стандартам бухгалтерського обліку та потребам внутрішніх користувачів інформації.

Сукупність процесів збирання, обробки та надання підсумкової обліково-економічної інформації щодо витрат підприємства й калькулювання собівартості продукції становить одну з найважливіших підсистем бухгалтерського обліку. Дана підсистема має безпосередній вплив на поточні результати діяльності підприємства. Для її ефективного функціонування необхідно створити обґрунтований проект організації обліку витрат, адаптований до специфіки конкретного суб'єкта господарювання.

Проблематика обліку операційних витрат підприємства була предметом досліджень багатьох науковців. Так, Аверкін Я. Ф. досліджував проблемні аспекти управлінського обліку витрат операційної діяльності [1]. Грицай О., Паньків М., Кут Д. та Войтан Г. аналізували операційні витрати підприємства та окреслили шляхи вдосконалення їх обліку [2]. Жидкова В. у своїй роботі розкрила обліково-аналітичний аспект управління операційними витратами добувного підприємства [3]. Манойленко О., Давидюк Т. та Шевченко М. вивчали специфіку обліку витрат в автотранспортній галузі та запропонували напрями його вдосконалення [4]. Акімова Т., Распопова Ю. та Волященко І. обґрунтували новий методичний підхід до організації обліку витрат на виробництві [5]. Таким чином, раціональна організація обліку витрат виступає не лише інструментом контролю, а й важелем оптимізації господарських процесів, що вимагає глибокого наукового осмислення та подальшого вдосконалення.

Постановка завдання. Метою статті є всебічне дослідження сутності витрат як економічної категорії, аналіз підходів до їх трактування в науковій літературі та нормативно-правових актах, а також обґрунтування ефективної організації обліку витрат операційної діяльності підприємства як складової управлінської системи.

З метою реалізації поставленої у статті мети було застосовано сукупність наукових методів дослідження. Зокрема, використано метод аналізу для вивчення змісту економічної категорії «витрати»; порівняльний метод – для зіставлення підходів до визначення витрат у нормативних джерелах та працях науковців; логічний метод – для обґрунтування структури системи обліку витрат; а також системний підхід, що дозволив комплексно розглянути елементи організації обліку витрат у контексті підвищення ефективності управління підприємством.

Результати. Витрати становлять складну та значущу економічну категорію, яка відіграє ключову роль у формуванні фінансових результатів діяльності підприємства. Вони є одним із головних елементів інформаційної системи управління як у масштабах підприємства загалом, так і на рівні його окремих структурних підрозділів. Інформація про витрати має стратегічне значення, оскільки саме вона лежить в основі цінової політики, відображає рівень організації та технологічного забезпечення виробництва, а також дає змогу оцінити ефективність ведення господарської діяльності через співвідношення витрат і отриманих результатів. Рівень витрат істотно впливає на фінансову стійкість підприємства та є ключовим показником ефективності його функціонування.

На сьогодні в науково-економічній літературі відсутнє уніфіковане тлумачення поняття витрат. У зв'язку з цим доцільно розглянути їх сутність з огляду на положення чинного законодавства та підходи, запропоновані науковцями (табл. 1).

Таким чином, проаналізувавши погляди різних науковців та офіційні визначення витрат, закріплені на законодавчому рівні, ми прийшли до висновку, що витрати є сукупністю факторів, які впливають на діяльність підприємства і в подальшому спричиняють зниження економічних вигод.

Підходи до дефініції поняття «витрати»

Table 1

Approaches to the definition of the concept of «expenses»

Джерело даних	Визначення	Підхід
Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»	скорочення економічних вигод, яке проявляється через зниження активів або зростання зобов'язань, що в результаті веде до зменшення власного капіталу	Нормативний підхід
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	зменшення економічних вигод, яке проявляється у формі зменшення активів або зростання зобов'язань, що в підсумку веде до зниження власного капіталу підприємства, за винятком випадків, коли зменшення капіталу відбувається внаслідок його вилучення або розподілу між власниками	
НП(С)БО 16 «Витрати»	витратами вважаються ті, які призводять до зменшення активів або збільшення зобов'язань	
Податковий кодекс України	сума всіх витрат платника податків у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі, що здійснюються для ведення господарської діяльності	Ресурсний підхід
Бутинець Ф.Ф.	грошове відображення обсягу ресурсів, витрачених у процесі виробництва, величину яких можна безпосередньо зв'язати з певним видом продукції	
Турило А.М., Кравчук Ю.Б. та Турило А.А.	вартісне відображення загальної кількості спожитих ресурсів, що необхідні для досягнення поставленої мети	
Кудлак В.Я. та Мессарош А. В.	ресурси, спожиті в грошовому вимірі (трудові, матеріальні, нематеріальні та фінансові), для досягнення підприємством визначеної мети, здебільшого пов'язаної з виробництвом і реалізацією товарів та послуг	
Терещенко Л.О. та Матієнко-Зубенко І.І.	загальна сума фактичних витрат на виробництво та реалізацію продукції, що включає використання ресурсів і грошових коштів	
Козак В.Г.	одна з ключових категорій управлінського обліку, яка дозволяє здійснювати якісну оцінку діяльності підприємства	Управлінський підхід
Сопко В.В.	процес трансформації грошей у ресурси для здійснення господарської діяльності	

Джерело: систематизовано автором на основі [6-15].

До витрат підприємства відносяться витрати, що виникають в процесі звичайної, фінансової та інвестиційної діяльності. Найбільшу частку серед них займають витрати операційної діяльності.

Згідно з УП(С)БО 16 «Витрати», операційні (основні) витрати – це витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції (товарів, послуг), що є основною метою діяльності підприємства та забезпечують значну частину його доходів. Операційні витрати підприємства включають витрати на виробництво, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати, витрати на збут, а також інші витрати, пов'язані з операційною діяльністю [8].

Організація обліку витрат операційної діяльності передбачає розробку чіткої системи класифікації витрат, їх обліку та контролю, що дозволяє отримувати достовірну інформацію про витрати на кожному етапі діяльності підприємства [16, с.

64]. До її основних елементів належать визначення складу витрат, вибір методів їх оцінки та формування фінансової звітності відповідно до вимог нормативно-правових актів. Така організація дозволяє не лише ефективно планувати діяльність, але й контролювати використання ресурсів, забезпечувати зниження витрат та підвищення прибутковості підприємства. Основні аспекти організації обліку витрат операційної діяльності підприємства наведено на рис. 1.

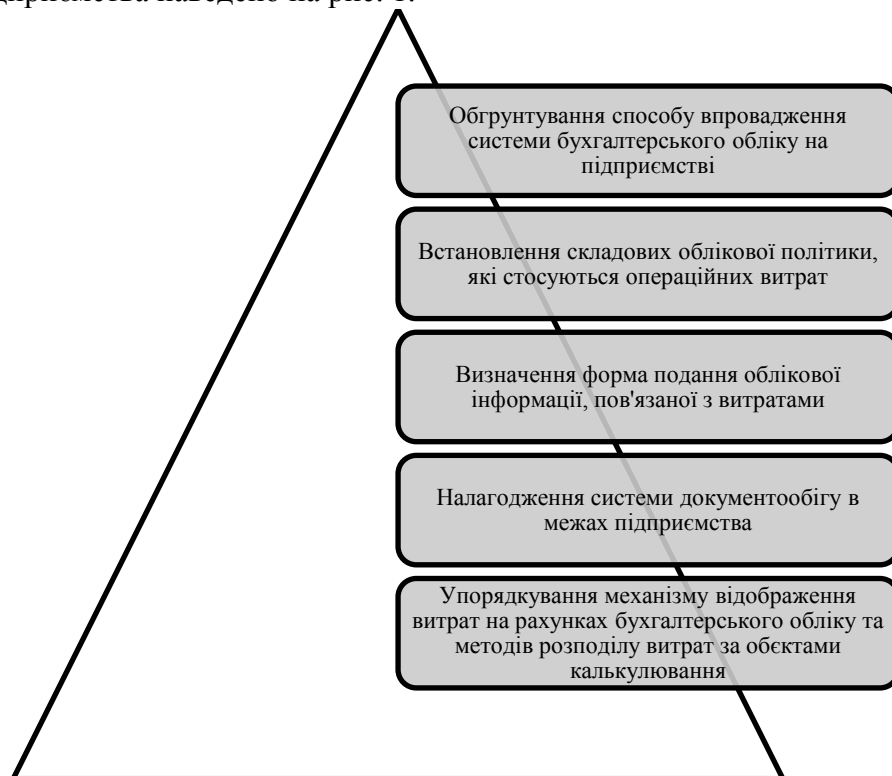

Рис. 1 Основні аспекти організації обліку витрат операційної діяльності підприємства

Fig 1. Key aspects of the organization of operating expenses accounting at the enterprise

Джерело: самостійно розроблено автором.

Вибір способу впровадження системи бухгалтерського обліку на підприємстві є стратегічним рішенням, яке визначає ефективність управління фінансово-господарською діяльністю. Такий підхід повинен базуватись на аналізі організаційної структури підприємства, масштабів його діяльності, галузевих особливостей та технічного забезпечення. Раціонально побудована система обліку має відповідати законодавчим вимогам, забезпечувати достовірність та повноту облікової інформації, а також створювати передумови для аналітичної обробки даних, необхідних для прийняття управлінських рішень. Важливо враховувати також можливість інтеграції облікової системи з іншими інформаційними підсистемами підприємства для забезпечення комплексного підходу до управління.

Формування облікової політики підприємства виступає одним із фундаментальних етапів організації обліку операційних витрат. Цей процес охоплює встановлення принципів визнання, класифікації та оцінки витрат, що виникають у процесі основної діяльності. Доцільним є чітке розмежування прямих і непрямих витрат, а також закріплення методологічного підходу до формування собівартості продукції чи послуг. У структурі облікової політики визначаються також порядок списання витрат, принципи розподілу загальновиробничих витрат і правила обліку витрат майбутніх періодів, що сприяє забезпеченню методологічної єдності в обліку та підвищенню рівня достовірності аналітичної інформації.

Розробка ефективної системи збирання, фіксації та зберігання облікової інформації передбачає обґрунтований вибір форм первинних документів і облікових регістрів, які забезпечують відображення витрат. Як носії інформації можуть застосовуватися як традиційні паперові документи, так і сучасні електронні форми в межах автоматизованих інформаційних систем. Ключовими критеріями вибору виступають обсяги облікових операцій, технічне забезпечення підприємства та рівень автоматизації управлінських процесів. Раціонально підібрані носії даних сприяють підвищенню точності, повноти та оперативності формування інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень.

Раціональна організація документообігу є важливою складовою облікової системи, що забезпечує безперервність та ефективність процесів обліку витрат. Вона включає розробку маршрутів руху документів, закріплення відповідальності за кожен етап обробки, а також встановлення термінів їх складання, подання та зберігання. Наявність упорядкованого документообігу сприяє зниженню ризику допущення помилок, усуненню дублювання інформації та забезпеченню належного контролю за обліковими процесами. В умовах цифрової трансформації дедалі більшого значення набувають електронні документи та автоматизовані системи документообігу.

Встановлення механізму відображення витрат на рахунках бухгалтерського обліку є важливою передумовою формування достовірної інформації про витрати операційної діяльності. Цей процес включає визначення структури аналітичного й синтетичного обліку відповідно до вимог чинного Плану рахунків, а також вибір підходів до розподілу витрат за видами продукції, послуг або іншими об'єктами калькулювання. Вибір методу калькулювання – зокрема, нормативного, позамовного чи попроцесного – має базуватися на особливостях виробничої діяльності підприємства. Застосування адекватної методики дозволяє забезпечити точне визначення собівартості та прийняття обґрунтованих управлінських рішень на основі отриманих показників.

Таким чином, ефективна організація обліку витрат операційної діяльності підприємства ґрунтується на комплексному підході, який охоплює вибір способу впровадження облікової системи, формування облікової політики, визначення оптимальних носіїв інформації, впорядкування документообігу та забезпечення обґрунтованого відображення витрат у бухгалтерському обліку. Кожен із зазначених аспектів відіграє важливу роль у формуванні достовірної, повної та своєчасної інформації про витрати, яка є основою для прийняття ефективних управлінських рішень. Така система дозволяє підприємству не лише відповідати вимогам нормативного регулювання, а й досягати вищої аналітичної гнучкості та фінансової стабільності.

Висновки. Витрати є багатоаспектною економічною категорією, яка має визначальний вплив на фінансові результати підприємства. Їх правильне трактування, облік та управління є основою ефективної господарської діяльності. У процесі дослідження виявлено відсутність єдиного підходу до визначення витрат, що зумовлює необхідність систематизації наукових та нормативних підходів. Аналіз різних дефініцій дозволив виокремити нормативний, ресурсний та управлінський підходи до розуміння сутності витрат, що сприяє глибшому усвідомленню їх ролі в системі управління підприємством.

Раціональна організація обліку операційних витрат передбачає розробку ефективної облікової політики, вибір оптимального способу ведення обліку, впорядкування документообігу та забезпечення точного відображення витрат у бухгалтерських регістрах. Кожен із зазначених аспектів має стратегічне значення для формування достовірної інформаційної бази, на якій ґрунтуються управлінські рішення щодо оптимізації витрат, підвищення рентабельності та зміцнення фінансової стійкості

підприємства. Таким чином, якісно організований облік витрат є необхідною умовою досягнення підприємством своєї економічної мети в умовах конкурентного середовища.

Подальші перспективи дослідження полягають у поглибленому вивченні методів управління витратами з урахуванням галузевих особливостей підприємств, аналізі впливу цифрових технологій на автоматизацію облікових процесів, а також у розробці інноваційних підходів до калькулювання собівартості продукції. Актуальним напрямом є також інтеграція облікової інформації з аналітичними платформами для підвищення якості управлінських рішень в умовах динамічного ринкового середовища.

1. Аверкин Я.Ф. Проблемні аспекти управлінського обліку витрат операційної діяльності. *Економіка, управління та адміністрування*. 2020. № 3(93). С. 15–22.
2. Грицай О., Паньків М., Кут Д., Войтан Г. Аналіз операційних витрат підприємства та шляхи вдосконалення їх обліку. *Економіка, підприємництво, менеджмент*. 2021. № 1. С. 43058.
3. Жидкова В. Управління операційними витратами добувного підприємства: обліково-аналітичний аспект. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-68>
4. Манойленко О., Давидюк Т., Шевченко М. Напрями удосконалення управлінського обліку операційних витрат автотранспортних підприємств. *Цифрова економіка та економічна безпека*. № 8 (08). С. 199–206.
5. Акімова Т., Распопова Ю., Волященко І. Удосконалення методичного підходу до організації обліку витрат виробництва. *Сталий розвиток економіки*. № 2 (53). С. 107–114.
6. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 18.04.2025).
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 18.04.2025).
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 18.04.2025).
9. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 18.04.2025).
10. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. № 1. С. 11–18.
11. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 120 с.
12. Кудлак В. Я., Мессарош А. В. Сутність та структура витрат підприємства. *Актуальні задачі сучасних технологій*: тези VI Міжнар. наук.- техн. конферен. молодих учених та студентів. (16-17 листопада 2017 р.). Тернопіль, 2017. С. 189-190.
13. Терещенко Л.О., Матієнко-Зубенко І.І. Інформаційні системи і технології обліку: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2014. с.187 .
14. Козак В.Г. Визначення поняття «витрати» та їх оцінка. *Реформування економіки України: стан та перспективи*: зб. матеріалів ІУ Міжнар. наук.-практ. конф. (26–27 листопада 2009 р., м. Київ). К., 2009. С. 129–131.
15. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2006. 526 с.
16. Чернишова Л.І. Особливості формування системи управління витратами вітчизняних підприємств. *Інноваційна економіка*. 2014. № 3 (52). С. 61–68.

References

1. Averkyn, Ya.F. "Problem Aspects of Managerial Accounting of Operating Expenses." *Ekonomika, Upravlinnia ta Administruvannia*, no. 3(93), 2020, pp. 15–22.
2. Hrytsai, O., M. Pankiv, D. Kut, and H. Voitan. "Analysis of Operating Expenses of the Enterprise and Ways to Improve Their Accounting." *Ekonomika, Pidpryemnytstvo, Menedzhment*, no. 1, 2021, p. 43058.
3. Zhydkova, V. "Management of Operating Expenses of a Mining Enterprise: Accounting and Analytical Aspect." *Ekonomika ta Suspilstvo*, no. 32, 2021, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-68>. Accessed 18 Apr. 2025.
4. Manoilenko, O., T. Davydiuk, and M. Shevchenko. "Directions for Improving the Managerial Accounting of Operating Expenses of Motor Transport Enterprises." *Tsyfrova Ekonomika ta Ekonomichna Bezpeka*, no. 8(08), pp. 199–206.

5. Akimova, T., Yu. Raspopova, and I. Voliashchenko. "Improving the Methodological Approach to the Organization of Production Cost Accounting." *Stalyi Rozvytok Ekonomiky*, no. 2(53), pp. 107–114.
6. Law of Ukraine "On Accounting and Financial Reporting in Ukraine" dated July 16, 1999, No. 996-XIV⁶ zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14. Accessed 18 Apr. 2025.
7. National Accounting Standard (NAS) 1 "General Requirements for Financial Reporting" dated Feb. 7, 2013, No. 73 (with amendments), zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13. Accessed 18 Apr. 2025.
8. National Accounting Standard (NAS) 16 "Expenses" dated Dec. 31, 1999, No. 318 (with amendments), zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00. Accessed 18 Apr. 2025.
9. Tax Code of Ukraine dated Dec. 2, 2010, No. 2755-VI, zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17. Accessed 18 Apr. 2025.
10. Butynets, F.F. "Production Costs and Their Classification for Management Purposes." *Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, no. 1, 2012, pp. 11–18.
11. Turilo, A.M., Yu.B. Kravchuk, and A.A. Turilo. *Enterprise Cost Management: Textbook*. Center for Educational Literature, 2006.
12. Kudlak, V.Ya., and A.V. Messarosh. "The Essence and Structure of Enterprise Expenses." *Actual Problems of Modern Technologies: Abstracts of the 6th International Scientific and Technical Conference of Young Scientists and Students (Ternopil, Nov. 16–17, 2017)*. Ternopil, 2017, pp. 189–190.
13. Tereshchenko, L.O., and I.I. Matiienko-Zubenko. *Information Systems and Technologies in Accounting: Textbook*. KNEU, 2014, p. 187.
14. Kozak, V.H. "Definition of the Concept 'Expenses' and Their Evaluation." *Reforming the Economy of Ukraine: State and Prospects: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference (Kyiv, Nov. 26–27, 2009)*, 2009, pp. 129–131.
15. Sopko, V.V. *Accounting in Enterprise Management*. KNEU, 2006.
16. Chernyshova, L.I. "Features of the Formation of the Cost Management System of Domestic Enterprises." *Innovative Economy*, no. 3 (52), 2014, pp. 61–68.

Дата подання: 29.04.2025